

Leibniz-Zentrum für
Agrarlandschaftsforschung
(ZALF) e.V.

INTI
International
University & Colleges

**HERIOT
WATT**
UNIVERSITY
UK | DUBAI | MALAYSIA

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
“TOSHKENT IRRIGATSIYA VA QISHLOQ XO‘JALIGINI
MEXANIZATSIYALASH MUHANDISLARI INSTITUTI” MILLIY
TADQIQOT UNIVERSITETI
BUXORO TABIIY RESURSLARNI BOSHQARISH INSTITUTI
“SUV XO‘JALIGINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSION
TEKNOLOGIYALARNING AHAMIYATI” MAVZUSIDAGI XALQARO
ILMIY VA ILMIY-TEXNIKAVIY ANJUMANI MAQOLALAR TO‘PLAMI
24-25 - MART 2025-YIL**

**BUKHARA INSTITUTE OF NATURAL RESOURCES MANAGEMENT
OF THE NATIONAL RESEARCH UNIVERSITY OF “TASHKENT
INSTITUTE OF IRRIGATION AND AGRICULTURAL
MECHANIZATION ENGINEERS”
“IMPORTANCE OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN THE
SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF WATER CULTURE” MATERIALS
OF INTERNATIONAL SCIENTIFIC – PRACTICAL CONFERENCE
MARCH 24-25, 2025**

**БУХАРСКИЙ ИНСТИТУТ УПРАВЛЕНИЯ ПРИРОДНЫМИ
РЕСУРСАМИ НАЦИОНАЛЬНОГО ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОГО
УНИВЕРСИТЕТА «ТАШКЕНТСКИЙ ИНСТИТУТ ИНЖЕНЕРОВ
ИРРИГАЦИИ И МЕХАНИЗАЦИИ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА»
«ЗНАЧЕНИЕ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В УСТОЙЧИВОМ
РАЗВИТИИ ВОДНОГО ХОЗЯЙСТВА» МАТЕРИАЛЫ
МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
24-25 МАРТА 2025 Г.**

**BUXORO TABIIY
RESURSLARNI**

TIQXMMI MTU

Buxoro-2025

**BOSHQARISH
INSTITUTI**

2-sho'ba

Yashil iqtisodiyot, atrof-muhit muhofazasi va barqaror rivojlanish

№	Muallif (lar)	Maqola nomi	Izoh
1	B.J.Mirzanov, U.N.Qosbergenov	Yashil iqtisodiyot, atrof-muhit muhofazasi va barqaror rivojlanish	126
2	A.A.Zarekeyev	O'zbekistonning yashil iqtisodiyotga o'tishi: muammolar va imkoniyatlar	127
3	F.A.Shukurova	Yashil iqtisodiyot tamoyillari asosida mehnat xavfsizligini ta'minlash strategiyasini rivojlantirish	130
4	Y.Tuxtayeva	Sanoat chiqindilarining yer ekotizimiga salbiy ta'siri va ifloslanishning oldini olish bo'yicha tavsiyalar	132
5	N.Mo'minjonov	Mahalliy chiqindilarni kamaytirish bo'yicha tashviqot-targ'ibot ishlarini ahamiyati	137
6	M.M.Usmonova	Yashil iqtisodiyot, atrof-muhit muhofazasi va barqaror rivojlanish sharoitida ayollar tadbirkorligi	140
7	O'.M.Otayev	Yashil iqtisodiyot farovon rivojlanish manbayi	143
8	B.A.Aliyev	Talabalarni o'qitishda innovatsion ta'lim texnologiyalari va usullarini qo'llash metodikasini takomillashtirish	145
9	B.J.Mirzanov, U.N.Qosbergenov	Iqlim o'zgarishining iqtisodiy ta'siri	148
10	A.Abdullayev	Qishloq xo'jaligi subyektlarida iqtisodiy tahlilning nazariy jihatlarini	149
11	M.S.Aliqulov	Iqlim o'zgarishi sharoitida qishloq xo'jaligiga xorijiy investitsiyalarni jalb qilish mexanizmlari	154
12	Y.T.Axmadjonova	Barqaror o'sish uchun yashil iqtisodiyot	158
13	M.A.Musajonov, A.I.Ibadullayev, U.R.Chorshanbiyev	Dispers sistemalarning gidrotransportida quvurlarni tozalash uchun polimer kompozitsiyalarning samaradorligini o'rganish	161
14	Sh.X.Yuldoshev, D.A.Igamberdiyeva	Talabalarda ekologik madaniyatni shakllantirish va ekologik xavfsizlikni oshirish	164
15	Sh.Q.Doliyev	Elektr energiya ta'minot tizimida elektr energiya narxi va yashil iqtisodiyot o'tish tahlili	167
16	A.S.Jumanazarova	Green economy, environmental protection and sustainable development	171
17	J.S.Erkaboyeva	O'zbekistonda yashil iqtisodiyotning rivojlanish istiqbollari va mavjud muammolar	172
18	Sh.Jumayev	Suv resurslarini soliqqa tortishni takomillashtirish masalalari	176
19	S.D.Kosimov	Sustainable business infrastructure: building a green economy through eco-conscious systems	181
20	B.B.Abdupattayev, M.R.Qoriyev	AQSHning florida shtatida 10.11.2024. kuni sodir bo'lgan milton to'fonining salbiy oqibatlarini o'rganish	183
21	Sh.Sh.Madaminova	O'zbekiston Respublikasida qor ko'chkisi bilan bog'liq favqulodda vaziyatlarni oldini olish hamda aholi va iqtisodiyot obyektlarini muhofazalash.	185
22	X.T.Tuxtayeva, B.I.Ibroyimova	CHo'lda yog'adigan yomg'ir suvlarini yig'ish	188
23	D.A.Jumaboyev	Yashil iqtisodiyotga o'tishda institutsional o'zgarishlar va natijalar	190
24	H.U.Murodova	Hozirgi global ekologik sharoitda suv tanqisligi muammolari.	192
25	H.U.Murodova,	Dorivor o'simliklarning inson hayotidagi ahamiyati.	194

ekologik muhitni saqlash va muhofaza qilishdir. Bu shuni anglatadiki, odamlar ijtimoiy ishlab chiqarishning ekologik jarayonini amalga oshirishi kerak. Chunki, ijtimoiy ishlab chiqarish har qanday darajada yoki bosqichda har doim yoshlar va jamiyatning ajralmas vositasi sifatida ishlaydi, ammo hozirgi holatda ekologik muhitga zarar etkazishga yo'l qo'yilmaydi. Ekologik madaniyat, ekologik madaniyatning jamiyat taraqqiyotidagi o'rni to'g'risida xabardorlikni oshirish ijtimoiy ekologik jarayonning zaruriy sharti, asosi sifatida qaralishi mumkin. ishlab chiqarish. Boshqa tomondan, ekologik madaniy ta'limni qamrab olish yoshlarning ijtimoiy hayotdagi barcha boshqa faoliyatining ekologik jarayoni uchun asosdir. yoshlar va jamiyatning mavjudligi va rivojlanishini ta'minlash uchun ekologik jarayonning maqsadini bajarishdan tashqari, siyosat, axloq, huquq, ma'naviy madaniyat sohalarida boshqa barcha yoshlar faoliyati uchun ekologik jarayonni amalga oshirish kerak.

XULOSA. Shunday qilib, ekologik madaniyat yoshlar va tabiat o'rtasidagi munosabatlarda haqiqat - xayrixohlik – tabiatni avaylash qadriyatlarini namoyish etadi. Hozirgi davrda fan va texnikaning rivojlanishi yoshlar farovonligida sezilarli yaxshilanishlarni amalga oshirdi va yashash joylari ko'p yo'nalishlarda kengaytirildi, ammo ekologik muhit yomon ta'sir ko'rsatmoqda. Shubhasiz, bugungi kunda yoshlariyat tabiiy dunyoning bizga bo'lgan munosabatiga olib kelishi kerak bo'lgan oqibatlar bilim, tsivilizatsiya emas, balki axloqiy masaladir. Ekologik madaniyatning mavjudligi va yoshlar va tabiat munosabatlar uzoq muddatli rivojlanish tamoyili tabiiy dunyo tomon yoshlar madaniyati yetishmasligidir. Rivojlanish strategiyasida ekologik madaniyat ta'limi faoliyatini takomillashtirish va ekologik madaniyatni shakllantirish barqaror rivojlanish uchun ijtimoiy ishlab chiqarish va ekologik muhit o'rtasidagi munosabatlarni ongli ravishda boshqarish uchun asosdir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Abdullaev 3. Ekologicheskie otnosheniya i ekologicheskoe soznanie. T.: Fan, 1990.
2. Dedyu I.I. Ekologicheskiy ensiklopedicheskiy slovar. Kishinyov.: Gl.red. Moldavskoy sov. ensiklopedii, 1989, 406 s.
3. Milanova E.V., Ryabchikov A.I. Ispolzovanie prirodnix resursov i oxrana prirodi. M.: Visshaya shkola, 1986.
4. Pirogov N.L., Sushon S.P., Zavalko A.G. Vtorichnie resursi: Effektivnost, opit, perspektivi. M.: Ekonomika, 1987.
5. Sigankov A.P., Senin V.N. Siklicheskie processi v ximicheskoy texnologii. Osnovi bezotxodnix proizvodstv. M.: Ximiya, 1988.
6. Laskorin B.N., Barskiy A.D., Persin V.Z. Bezotxodnaya texnologiya pererabotki mineralnogo sirya. M.: Nedra, 1984.
7. Laskorin B.N., Gromov B.V., Sigankov A.P., Senin V.N. Bezotxodnaya texnologiya v promishlennosti. M.: Stroyizdat, 1986.

ELEKTR ENERGIYA TA'MINOT TIZIMDA ELEKTR ENERGIYA NARXI VA YASHIL IQTISODYOT O'TISH TAHLILI

Doliyev Shoxabbos Qulmurot o'g'li-Qarshi davlat texnika universiteti, mustaqil tadqiqotchi, E-mail:shokhabbos9109@gmail.com, ORCID: 0009-0005-9338-9282

Anotatsiya. Mazkur maqolada O'zbekistonda elektr energiyasi narxining o'zgarish dinamikasi va qayta tiklanadigan energiya manbalarining ulushi tahlil qilinadi. 2010–2017 yillarda elektr energiyasi narxining o'sishi va 1990–2023 yillar davomida qayta tiklanuvchi energiya ulushining pasayish tendensiyalari asosida yashil iqtisodiyotga o'tish jarayoni baholanadi. Tahlil natijalari energiya narxi va ekologik barqarorlik o'rtasidagi bog'liqlikni ochib beradi. Maqolada statistika va ekonometrik yondashuv asosida energiya siyosatini optimallashtirish zarurligi asoslab beriladi.

Kalit so'zlar. Elektr energiyasi, narxlar dinamikasi, qayta tiklanuvchi energiya, yashil iqtisodiyot, energiya samaradorligi, GES, quyosh energiyasi, shamol energiyasi, iste'mol, energiya bozor, inflyatsiya, elektr tarif, iqtisodiy tahlil, ekologik xavfsizlik, energiya ta'minoti.

KIRISH. Bugungi kunda dunyo bo‘ylab barqaror rivojlanish tamoyillari asosida iqtisodiyotning ekologik jihatdan samarali modellarini joriy etish dolzarb masalalardan biriga aylanib bormoqda. Shu jumladan, O‘zbekistonda ham “yashil” iqtisodiyotga o‘tish va energiya samaradorligini oshirish bo‘yicha muhim islohotlar olib borilmoqda. Elektr energetika tizimini optimallashtirish bu jarayonning muhim tarkibiy qismi bo‘lib, hududiy energiya ta‘minotini barqarorlashtirish, energiya resurslaridan samarali foydalanish va ekologik yuklamani kamaytirishga xizmat qiladi. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan 2024-yil 5-iyunda qabul qilingan PQ-213-sonli qaror – “O‘zbekiston Respublikasida ‘yashil’ iqtisodiyotga o‘tishda milliy shaffoflik tizimini joriy etish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qaror mamlakatda barqaror energetika tizimini yaratishga qaratilgan muhim hujjatlardan biridir[1].

So‘nggi yillarda global va mintaqaviy miqyosda energetika sohasida tub o‘zgarishlar yuz bermoqda. Aholi sonining o‘sishi, iqtisodiy faollikning kuchayishi, urbanizatsiya va sanoatning jadallik bilan rivojlanishi elektr energiyasiga bo‘lgan talabni oshirmoqda. Natijada elektr energiyasi ta‘minot tizimining ishonchliligi, narxlarning barqarorligi va ekologik xavfsizlikni ta‘minlash muhim vazifalardan biriga aylandi.

Yashil iqtisodiyot kontsepsiyasiga asoslangan yondashuvlar qayta tiklanuvchi energiya manbalarining energetika tizimidagi rolini kuchaytirishni talab etmoqda. Ayniqsa, global iqlim o‘zgarishlari, karbon chiqindilarining kamaytirilishi va barqaror rivojlanish maqsadlari fonida elektr energiyasi ishlab chiqarishning ekologik jihatlari alohida ahamiyat kasb etmoqda.

O‘zbekistonda ham so‘nggi yillarda energetika tizimini modernizatsiya qilish, qayta tiklanuvchi energiya manbalarini joriy etish va elektr energiyasi narxlarini bosqichma-bosqich erkinlashtirish bo‘yicha islohotlar olib borilmoqda. Ushbu maqolada 2010–2017 yillardagi elektr energiyasi narxlarining izchil o‘zgarishlari, shuningdek 1990–2023 yillardagi qayta tiklanuvchi energiya ulushi tahlil qilinadi.

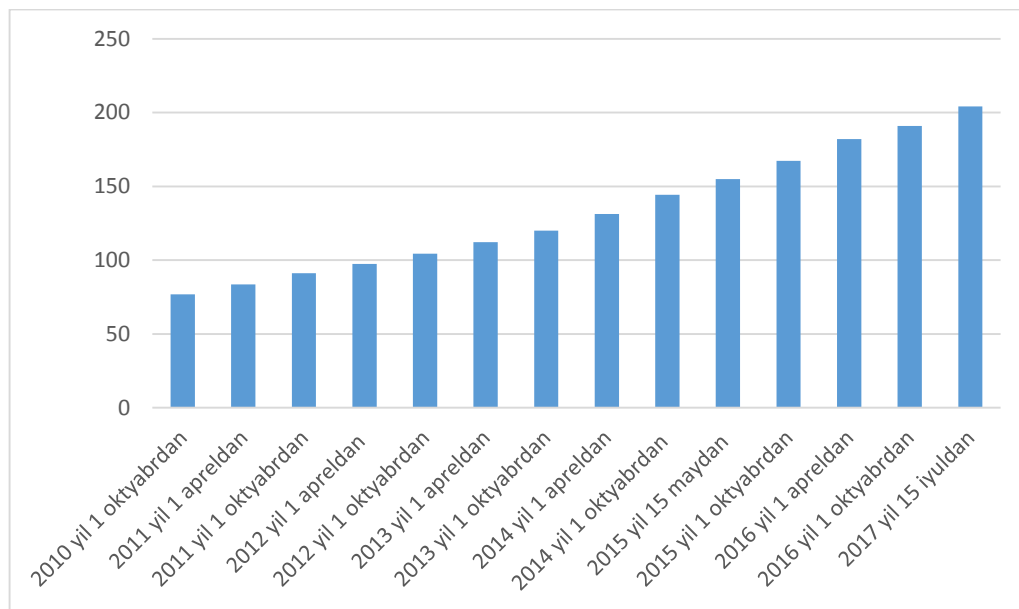
Maqolaning maqsadi – elektr energiyasi narxlari va qayta tiklanadigan energiya ulushi o‘rtasidagi munosabatni aniqlash, yashil iqtisodiyotga o‘tishdagi mavjud holatni baholash hamda ushbu jarayonni chuqurroq o‘rganish uchun ekonometrik modellashtirish zarurligini asoslab berishdan iborat [2-4].

Tadqiqot metodologiyasi. Maqolada statistik tahlil va ekonometrik yondashuv asosida elektr energiyasi narxlarining va qayta tiklanadigan energiya ulushining vaqt o‘tishi bilan o‘zgarishlari o‘rganildi.

Birlamchi ma‘lumotlar sifatida 2010–2017 yillar oralig‘idagi elektr energiyasi narxlari va 1990–2023 yillar oralig‘idagi qayta tiklanuvchi energiya ishlab chiqarish ulushi olindi. Metodologiyada empirik yondashuv asosida real ma‘lumotlarga tayanildi.

Tahlil va natijalar muhokamasi. So‘nggi yillarda global va mintaqaviy miqyosda energetika sohasida keskin o‘zgarishlar yuz bermoqda. Aholi sonining ko‘payishi, iqtisodiy faollikning ortishi, sanoatning jadallik bilan rivojlanishi elektr energiyasiga bo‘lgan talabni izchil oshirmoqda. Bu holat energiya ta‘minoti tizimining ishonchliligi, narxlarning barqarorligi va ekologik xavfsizlikni ta‘minlash kabi dolzarb masalalarni yuzaga keltirmoqda. Ayniqsa, yashil iqtisodiyot kontsepsiyasi doirasida qayta tiklanadigan energiya manbalarining ulushini oshirish va an‘anaviy energiya ishlab chiqarish usullarini bosqichma-bosqich ekologik toza alternativalar bilan almashtirish bugungi kunning muhim vazifalaridan biridir.

Elektr energiyasi narxlarining shakllanishi, aholiga yetkazilayotgan energiyaning iqtisodiy bahosi va uning ijtimoiy-iqtisodiy ta‘siri muhim tadqiqot yo‘nalishlaridan biridir. Narxlar darajasi energiya iste‘molchilari — aholi, korxonalar, budjet tashkilotlari va boshqa sektorlar uchun bevosita xarajatlar shaklida namoyon bo‘lib, ular iste‘mol hajmiga va tanlovga ta‘sir etadi. Shu bilan birga, elektr energiyasi narxlarining o‘zgarishi yashil iqtisodiyotga o‘tish jarayonini ham jadallashtiruvchi yoki sekinlashtiruvchi omil sifatida namoyon bo‘lishi mumkin. Quyida ushbu masalalar bo‘yicha statistik tahlil va natijalar keltiriladi.

1-rasm. Elektr energiyasi narxlarining o'zgarish dinamikasi (2010–2017)

2010–2017 yillar davomida O'zbekiston Respublikasida aholi uchun 1 kVt soat elektr energiyasi narxining izchil oshib borishi kuzatilgan. Statistik ma'lumotlarga ko'ra, 2010 yil 1 oktabr holatida elektr energiyasi narxi 76,8 so'mni tashkil etgan bo'lsa, 2017 yil 15 iyulga kelib bu ko'rsatkich 204,3 so'mga yetgan. Bu esa 7 yil ichida narxlar deyarli 2,7 martaga oshganini ko'rsatadi. Ushbu o'sish har yili o'rtacha 10–20 foiz atrofida bo'lgan bo'lib, energetika tizimidagi islohotlar, ishlab chiqarish xarajatlarining ortishi, texnologik modernizatsiya va inflyatsiya omillari bilan izohlanadi.

Yillik kesimda olib qaralganda, 2011 yilda narxlar 83,6 so'mdan 91,1 so'mga, 2012 yilda esa 97,5 so'mdan 104,4 so'mga ko'tarilgan. 2013 yilga kelib, elektr narxi 112,2 so'mni tashkil etgan, 2014 yil oktabrda esa 144,3 so'mga yetgan. 2015 yil may oyida narx 155 so'm, oktabrda esa 167,4 so'mga ko'tarilgan. Bu o'zgarishlar hukumat tomonidan energiya bozorini bosqichma-bosqich liberallashtirish va aholiga subsidiya yukini kamaytirish maqsadida olib borilgan siyosat bilan bog'liqdir[5].

Narxlar oshishi, bir tomondan, aholining energiya iste'molini optimallashtirishga undagan bo'lsa, boshqa tomondan energiya samaradorligiga bo'lgan ehtiyojni oshirgan. Bu jarayon energiya tejamkor texnologiyalarning joriy etilishi, qurilish va ishlab chiqarish sohalarida elektr sarfini kamaytirishga qaratilgan texnik yechimlarni keng qo'llashga zamin yaratdi. Shu bilan birga, narxlarning ortishi ekologik toza, qayta tiklanadigan energiya manbalariga e'tiborni kuchaytirdi.

Manbalarda keltirilgan statistik ma'lumotlarga ko'ra, O'zbekistonda qayta tiklanadigan energiya manbalarining umumiy energiya ishlab chiqarishdagi ulushi yillar davomida o'zgaruvchan bo'lib kelgan. 2005-yilda ushbu ulush 18,73% ni tashkil etgan bo'lib, bu eng yuqori ko'rsatkich hisoblanadi. Ammo keyingi yillarda bu ulushda pasayish tendensiyasi kuzatilgan. Ayniqsa, 2020 yildan so'ng qayta tiklanadigan energiya ulushi sezilarli darajada kamaygan — 2023 yilda bu ko'rsatkich 9,37% ga tushgan[6-8].

Tahlilga ko'ra, 1990–2023 yillar oralig'ida qayta tiklanuvchi energiya manbalarining umumiy elektr ishlab chiqarishdagi o'rtacha ulushi 11,61% ni tashkil qilgan. Ushbu o'rtacha ko'rsatkichdan kelib chiqilsa, mamlakatda qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish mavjud bo'lsa-da, u yetarlicha keng qamrovli emas. Bu yo'nalishda imkoniyatlar katta bo'lsa-da, ularning amalga oshirilishida tizimli yondashuv, investitsiyalar va innovatsion texnologiyalar yetarli darajada jalb qilinmagan.

Albatta, bu yerda qayta tiklanadigan energiyaning asosiy qismini gidroenergetika tashkil qilishi e'tiborga loyiq. 1990–2023 yillarda GESlar orqali ishlab chiqarilgan elektr energiyasi umumiy ishlab chiqarishdagi o'rtacha 11,60% ni tashkil qilgan. Ya'ni, qayta tiklanadigan energiya ishlab chiqarishning deyarli butun yukini GESlar ko'tarib kelmoqda. Boshqa manbalar, xususan quyosh, shamol va biogaz energiyasi hali yetarli darajada rivojlanmagan.

Misol uchun, 2017–2023 yillar oralig‘ida quyosh energiyasi ulushi atigi 0,071% ni tashkil etgan. Bu esa quyosh nuri ko‘p bo‘lgan hududga ega O‘zbekiston uchun nihoyatda past ko‘rsatkich hisoblanadi. Shamol energetikasi borasida ham vaziyat shunga o‘xshash. Bu holat mavjud tabiiy resurslardan samarali foydalanish mexanizmlarining yetishmasligi, huquqiy va institutsional bazaning to‘liq shakllanmaganligi bilan izohlanadi.

2024-yil holatiga ko‘ra, O‘zbekistonda[7] uy-joy (aholi) sektori uchun elektr energiyasi narxi 1 kVt soat uchun 540 000 so‘mni yoki 0,042 AQSH dollarini tashkil qilgan. Xuddi shu davrda, korxonalar va sanoat subyektlari uchun ushbu narx 900 000 so‘m yoki 0,069 AQSH dollari atrofida bo‘lgan. Mazkur chakana narxlar 2024-yilning iyun oyida shakllangan bo‘lib, ular tarkibida elektr energiyasi ishlab chiqarish qiymati, uzatish va tarqatish tarmog‘i xarajatlari, shuningdek, soliqlar va yig‘imlar to‘liq hisobga olingan.

Elektr energiyasining ishlab chiqarilish manbalariga nazar tashlasak, AQSH Energetika axborot ma‘muriyatining 2022-yildagi ma‘lumotlariga ko‘ra, O‘zbekistonda elektr energiyasi ishlab chiqarishning 93,34 foizi qazilma yoqilg‘ilarga to‘g‘ri keladi. Qayta tiklanuvchi manbalar ulushi esa ancha past: gidroenergiya – 6,65%, quyosh – 0,01%, shamol, yadro va geotermal manbalar esa amalda qo‘llanilmaydi (0,00%).

Xalqaro tajriba bilan solishtirganda, O‘zbekistonning elektr energiyasi narxlari ancha past ekani ko‘rinadi. Masalan, Germaniyada[8] 2024-yilda aholiga mo‘ljallangan elektr energiyasi narxi 1 kVt soat uchun 0,367 yevro (taxminan 0,383 AQSH dollari) bo‘lib, bu O‘zbekistondagidan deyarli to‘rt baravarga yuqori. Germaniya korxonalari esa har bir kilovatt-soat uchun o‘rtacha 0,240 yevro (0,250 AQSH dollari) to‘laydi. Shu bilan birga, Germaniya elektr energiyasining manbaviy tarkibi sezilarli darajada diversifikatsiyalashgan: qazilma yoqilg‘ilar – 54,25%, shamol – 24,50%, quyosh – 11,46%, gidro – 3,44%, yadro – 6,31% va geotermal energiya – 0,04%.

Ushbu ma‘lumotlar shuni ko‘rsatadiki, O‘zbekistonda elektr energiyasi narxlari past bo‘lishiga qaramay, energiya manbalarining tarkibi muvozanatsiz va asosan qazilma yoqilg‘ilarga tayanmoqda.

XULOSA. O‘zbekiston elektr energiyasi ta‘minoti tizimidagi o‘zgarishlar, narxlar darajasi va qayta tiklanadigan energiya manbalarining rivojlanish tendensiyalari bo‘yicha olib borilgan tahlil shuni ko‘rsatadiki, mamlakatda energetika sohasi bosqichma-bosqich islohot qilinmoqda. 2010–2017 yillar davomida aholi uchun 1 kVt soat elektr energiyasi narxining izchil oshib borishi narxlarning bosqichma-bosqich erkinlashtirilayotganini anglatadi. Bu jarayon energiya samaradorligini oshirish, iste‘molni optimallashtirish va energiyani tejoychi texnologiyalarga talabni oshirishga xizmat qilmoqda. Biroq, narxlar o‘shishining bevosita iqtisodiy va ijtimoiy ta‘sirini chuqurroq tushunish, ularning real vaqtli statistikaviy ta‘sirini aniqlash va kelajak prognozlarini ishlab chiqish uchun oddiy tahlildan tashqari, ekonometrik modellarni qo‘llash zarur.

Yashil iqtisodiyotga o‘tishda qayta tiklanuvchi energiya manbalarining ulushini oshirish, energiya samaradorligini ta‘minlash va ekologik xavfsizlikni mustahkamlash O‘zbekistonning energetika sohasidagi strategik yo‘nalishlaridan biri bo‘lishi lozim.

ADABIYOTLAR

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori, 05.06.2024 yildagi PQ-213-son. <https://lex.uz/docs/-6956101>
2. Рахимов, А. Н., Махматкулов, Г. К., и Рахимов, А. М. (2021). Построение эконометрических моделей развития сферы услуг для населения региона и их прогнозирование. Американский журнал прикладных наук, 3 (02), 21–48.
3. Jo‘rayev, F. D., Ochilov, M. A., Rakhimov, A. M., & Doliyev, S. Q. (2023). Algorithms for improving models of optimal control for multi-parametric technological processes based on artificial intelligence. In E3S Web of Conferences (Vol. 460, p. 04013). EDP Sciences.
4. Jo‘rayev F. Qishloq xo‘jalik mahsulotlari ishlab chiqarishni rivojlantirishning istiqboldagi muammolari va ularni ekonometrik modellashtirish //Iqtisodiyot va ta‘lim. – 2021. – №. 4. – S. 377-385.
5. <https://www.goldenpages.uz/uz/electroenergy/>
6. <https://www.gazeta.uz/oz/2024/05/14/renewable/>